

BULLETIN

POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKKI • JOULUKUU 2003

Elintarvikealalla
uskoa tulevaisuuteen

NIB

Baltian maat NIBin jäseniksi

Matias Uusikylä

NIBin tulos on ollut hyvä vuoden ensimmäisen kymmenen kuukauden aikana. Positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan vuoden loppuun asti. NIB on onnistunut pitämään antolainauksen hyvällä tasolla heikosta yleisestä suhdanteesta huolimatta. Edistääkseen kestävästä taloudellista kehitystä NIBin tehtävänä on toimia pohjoismaisen elinkeinoelämän yhdyntymisen ja kansainvälistymisen puolesta. Menestystä on saavutettu kummallakin rintamalla.

Ympäristöhankkeet ja Pohjolan itäpuolella sijaitsevat lähialueet ovat etusijalla pankin toiminnassa Pohjoismaiden ulkopuolella. Viime vuosina NIB on ollut erityisen aktiivinen Baltiassa, ja alueen tämänhetkiset lainasitoumukset nousevatkin lähes 600 miljoonaan euroon.

Vuosi vuodelta yhteistyö Viron, Latvian ja Liettuan kanssa on syventynyt. NIBin osalta vuoden 2003 merkkitapahtuma on pohjoismaisten pääministerien kesäkuinen päätös tarjota näille kolmelle maalle pankin jäsenyyttä.

Oslossa 26. lokakuuta 2003 pidettyyn pääministerikokoukseen osallistuivat pohjoismaisten pääministerien lisäksi myös heidän balttilaiset kollegansa. Yhdessä nämä kahdeksan sopivat NIBin laajentumisen yleisistä ehdoista. He antoivat kunkin maan valtiovarain- ja talousministerin tehtäväksi neuvotella valtioiden välisestä sopimuksesta Baltian maiden jäsenyyden toteuttamiseksi yhtäläisin ehdoin. Toisin sanoen Viro, Latvia ja Liettua saavat nykyisen sopimuksen mukaiset oikeudet ja velvoitteet liittyessään NIBin jäseniksi.

Valtiovarain- ja talousministerit ovat asettaneet neuvotteluryhmän tätä tehtävää varten. Eräs neuvottelujen perusedellytys on pankin taloudellisen perusrakenteen turvaaminen. Tämä on tärkeä kriteeri NIBin toiminnan perustana olevan AAA/Aaa-luottokelpoisuuden säilyttämiseksi. Valtiovarainministerien tavoitteena on saattaa uusi NIB-sopimus alle-

kirjoitettavaksi vielä ennen vuodenvaihdetta. Tarkoituksena on, että kansallinen ratifiointi voidaan viedä päätökseen vuoden 2004 aikana siten, että uusi sopimus tulee voimaan vuoden 2005 alussa.

Baltian maat ovat avoimeen markkinatalouden siirtyvien maiden kärkejoukossa. Ne ovatkin viime vuosina olleet Euroopan nopeimmin kasvavia talouksia. Maiden investointitarpeet ovat suuret, mutta pääomasta on pulaa. Kaikki kolme ovat nyt EU- ja Nato-jäsenyyden kynnyksellä.

Baltian jatkuvan suotuisan kehityksen tukeminen edellyttää rahoitusta infrastruktuurin rakentamiseksi sekä investointeja rajat ylittäviin hankkeisiin. Tässä tehtävässä NIBillä on tärkeä rooli. Koko Itämeren aluetta leimaa huomattavan suuri tulevaisuuden kasvupotentiaali.

Baltian maiden NIB-jäsenyys tukee kehitystä Itämeren alueella, mikä on sekä Pohjoismaiden että Baltian maiden etujen mukaista.

»Baltian maiden NIB-jäsenyys edistää Itämeren alueen kehitystä.«

Baltian maiden jäsenyys NIBissä on sekä merkittävä virstanpylväs pankin historiassa että laajemmalti tarkasteltuna selvä edistysaskel pohjoismaisessa lähialueyhteistyössä. Pankille Baltian maiden tuleva jäsenyys tietää mielenkiintoisia tehtäviä ja tiettyjä muutoksia pankin niin sisäisessä kuin ulkoisessakin toiminnassa. Tämä on kaikissa suhteissa positiivinen haaste.

Yritysten ja yhteisöjen elinvoimaisuus mitataan niiden kyvyllä käsitellä toimintaympäristönsä muutoksia ja kyvyllä sopeutua niihin. Tästä NIBillä on vahvaa näyttöä. Osoitamme myös jatkossa taloudellisen ja institutionaalisen voimamme, joka perustuu ennen kaikkea sitoutuneeseen henkilöstöön sekä omistajien vahvaan tukeen.

Jón Sigurðsson
Marraskuussa 2003

PÄÄKONTTORI

Fabianinkatu 34
PL 249
00171 Helsinki

Puhelin (09) 18 001
Faksi (09) 1800 210

MUUT KONTTORIT

KÖÖPENHAMINA

Landgreven 4
DK-1301 København K
Tanska
Puhelin +45 33 144 242
Faksi +45 33 322 676

OSLO

Dronning Mauds gate 15
c/o Eksportfinans
N-0119 Oslo
Norja
Puhelin +47 2201 2201
Faksi +47 2201 2202

REYKJAVÍK

Kalkofnsvegur 1
c/o Seðlabanki Íslands
IS-150 Reykjavík
Islanti
Puhelin +354 5 699 996
Faksi +354 5 629 982

TUKHOLMA

Kungsträdgårdsgatan 10
c/o Jernkontoret
S-111 47 Stockholm
Ruotsi
Puhelin +46 8 5662 6590
Faksi +46 8 5662 6591

SINGAPORE

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Puhelin +65 6227 6355
Faksi +65 6227 6455

TEEMA: ELINTARVIKEALA S. 4-11

- 4 Ruoka on valmista!
- 7 Maukkaampaa leipää entsyymeillä
- 10 Cerealialaajentaa
- 12 Varainhankinta: Miljardiluokan emissioista tuli menestys
- 14 Panoraama
- 16 Uusi tie valmistuu ennätysajassa

10

18

- 18 NIB Venäjällä: Jätevedenpuhdistamo valmiiksi 2005
- 20 Enemmän kuin pelkkä voimalaitos
- 22 Ympäristömyrkyt kuriin Venäjällä
- 23 Ajankohtaista
- 26 NIB lyhyesti
- 27 Osavuosikatsaus

14

BULLETIN

Pohjoismaiden Investointipankin asiakaslehti ilmestyy englanniksi, ruotsiksi, suomeksi ja tanskaksi.

TOIMITUS

Jamima Löfström, päätoimittaja
Linda Hintze, Tina Nyberg, Gunilla Nyman, Paula Roselius

Tuotanto ja taitto

Lowe & Partners, Helsinki
Paino Erweko Painotuote Oy, Helsinki

JULKAISIJA

POHJOISMAIDEN
INVESTOINTIPANKKI
Fabianinkatu 34
PL 249, 00171 Helsinki
Puhelin: (09) 18001
Faksi: (09) 1800 210
Internet: www.nib.int
Sähköposti: info@nib.int

OSOITTEENMUUTOKSET

Faksi: (09) 612 1417

Kannen kuva
Kuvapörssi

Ruoka on valmista!

Maistuisiko hot dog, kebab riisillä tai lohifilee pinaattiperunasoseella?

Vai tekeekö mielesi karjalanpaistia, wokkia kiinalaisittain tai pinaattiohukaisia?

Valmisruoka on selvästi kasvava tuoteryhmä. Yhden hengen perheiden lukumäärä on jatkuvassa kasvussa, ja lähitulevaisuudessa suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle ja haluavat asua kotonaan mahdollisimman kauan. Myös perheiden ruokailutottumukset muuttuvat.

– Viikonloppuisin herkutellaan. Silloin ruoka tehdään itse ja tätä varten ostetaan raaka-aineita. Arkisin taas perheiden ruoanlaittoaika lyhenee koko ajan, usein ei edes syödä samaan aikaan, toteaa Atrian toimitusjohtaja Seppo Paatelainen.

Suomessa Atrian valikoimaan kuuluu yhteensä 250 eri valmisruokaa. Nurmossa sijaitsevasta 110 000 m² tuotantolaitoksesta lähtee päivittäin 500 tonnia tuorelihaa, siipikarjaa ja valmisruokaa kaupan hyllyille ja suurkeittiöihin. Päärakennus, joka on 500 metriä pitkä, pitää sisällään koko tuotantoprosessin sikateurastamosta leikkuuseen ja valmistetuotantoon. Lopulta tuotteet kulkevat pitkälle automatisoituun logistiikkakeskukseen, jossa joka päivä käsitellään 40 000 muovilaatikkoa. Tämä tuotantolaitos on 1990-luvun muutosten tulos, jolloin kahdentoista tehtaan tuotanto yhdistettiin kolmeen tehtaaseen.

Määrissä laskettuna Atria Yhtymä on Pohjoismaiden suurin lihanvalmistaja, ja lihavalmisteen ovatkin Atrialle kaikkein tärkein tuoteryhmä. Valmisruoka muo-

dostaa liikevaihdesta vajaat 10 prosenttia mutta on pienestä osuudestaan huolimatta merkittävä tuoteryhmä, johon yrityk- sessä investoidaan.

Ideat uusiin tuotteisiin tulevat Paatelaisen mukaan omasta organisaatiosta, asiakkailta, kaupalta tai ulkomailta. Konsernin noin 3900 työntekijästä yli kaksikymmentä työskentelee päätoimisesti tuotekehityksen parissa, mutta koko tuotekehitysprosessiin osallistuu suuri henkilömäärä tuotannosta, myynnistä ja markkinoinnista tuotepäälliköihin. Tästä joukosta löytyy sekä akateemisesti koulutettuja että ruoka-alan ammattilaisia kuten kokkeja ja emäntiä.

– Loppujen lopuksihan tuote tehdään uunin tai kattilan ääressä, toteaa Paatelainen.

Tuotekehityksen haaste on tietää mitä kuluttaja haluaa ennen kuin tämä itsekään sitä tiedostaa. Isompi tuotekehitysprojekti aloitetaan aina kuluttajatutkimuksista.

– Jos tuote ei ole kuluttajalähtöinen se ei menesty ja sen elinkaari jää lyhyeksi. Toisaalta kuluttaja haluaa kokeilla uutuusia ja tätä kautta kokea toimialan elävän. Todella harvoin uudesta tuotteesta tulee suuri tuote, selittää Paatelainen.

Hän muistaa sen, kuinka hampurilainen aikoinaan tuli kauppoihin.

– Se oli todellinen hittituote. Atria oli ensimmäinen, joka valmisti suuria määriä hampurilaisia kaupan hyllylle. Suosio oli valtava, ja vähitellen valmistajia olikin viisi–kuusi ja tuotanto pirstoutui. Näin valmisruokamarkkinat toimivat – kun joku löytää hyvän tuoteryhmän ja saa sen liikkeelle niin kilpailijat matkivat muunnellen ja parannellen.

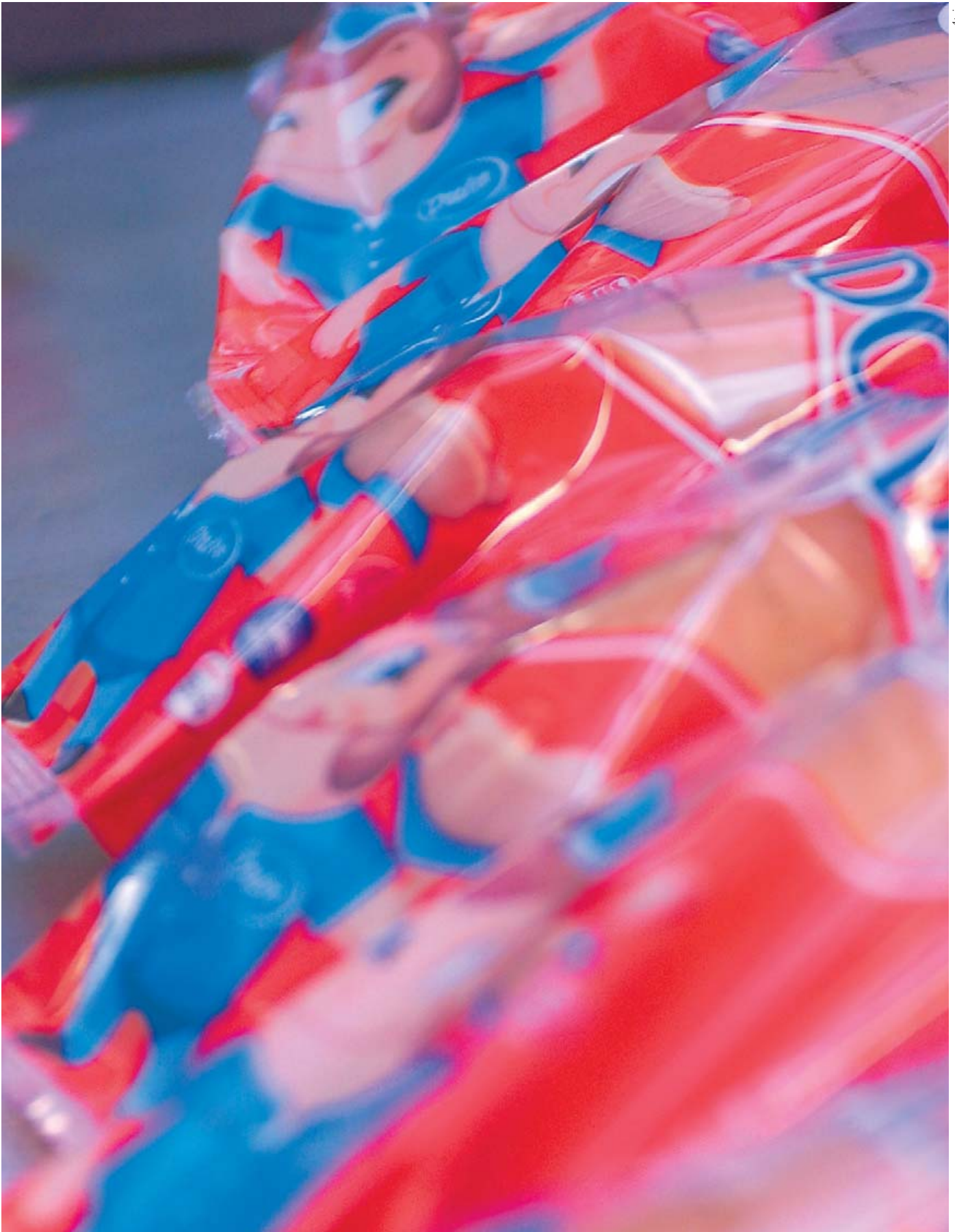
»Makutestit ovat keskeinen osa tuotekehitystä.«

Suuri osa tuotekehitystä on itse asiassa entisten tuotteiden ylläpitämistä nykyaisina. Pakkaustekniikka kehittyy jatkuvasti ja käytännöllisyys sekä säilyvyys paranevat. Ruoka-annoksissa kehitys käy kevyempään suuntaan ja suolaa vähenetään jo tutuista tuotteista.

Makutestit ovat keskeinen osa tuotekehitystä. Joskus niitä tehdään vilkkaassa kadunkulmassa, mutta yleensä käytetään firmojen ylläpitämiä koeryhmiä.

– Laatuarvosteluissa käytetään harjaantuneempia ihmisiä, mutta ajatuksena kyllä on se, että maistajat ovat ihan tavallisia kuluttajia, sanoo Paatelainen.

Kohderyhmät ovat tärkeitä valmisruokamarkkinoilla. Tuotteilla on hyvin erilaiset käyttäjäryhmät ja ruokien kirjo on suuri. Tämän takia tuotesarjat ovat usein

pieniä, mikä Paatelaisen mukaan on ongelmallista markkinoinnin kannalta.

– Sellaista uutuusaluetta ei löydy, että taloudellisesti olisi mahdollista mainostaa tuotetta vahvasti tv:ssä. Ratkaisevaa on kuinka kuluttaja löytää tuotteen kaupasta.

Yksi Atrian suurimmista yritysostoista on ollut ruotsalainen Lithells AB. Kesällä 2002 Atria laajensi edelleen toimintaansa Ruotsissa ostanalla Samfood & Co AB:n liiketoiminnat. Tämän yritysoston myötä, jonka rahoitukseen Pohjoismaiden Investointipankki osallistui, Atrialla on nyt myös Malmössä valmisruokatehdas. Harvoja tuotteita voi tehdä sekä Suomen että Ruotsin markkinoille. Tuotekehitys tapahtuukin kummassakin maassa erikseen, vaikka yhteistyötäkin tehdään.

– Kansalliset kulutustottumukset ovat kaikissa maissa hyvin voimakkaita. Tuoreruoka on kautta aikojen tuotettu paikallisesti, ja tämän takia kulutustottumuksetkin ovat eriytyneet niin voimakkaasti. Jos aikoo myydä valmisruokaa toisessa maassa ei tottumuksia lähdetä muuttamaan, vaan on tehtävä kunkin maan kulutustottumuksia vastaavia ruokia, sanoo Paatelainen.

Einesruokatuotantonsa Atria aloitti 1950-luvulla naisten työssäkäynnin yleistyessä. Eینesten, kuten lihapullien ja kaalikääryleiden, valmistus oli silloin käsityötä ja määrät olivat pieniä. Varsinaisiin tuotantolinjoihin siirryttiin 1960-luvulla, jolloin myös valmistusmäärät kasvoivat. Maksalaatikko ja hernekeitto kuuluvat Atrian vanhimpiin valmisruokatuotteisiin. Nykyään Nurmon tehtaasta valmistuu 100 tonnia valmisruokaa päivässä, ja valmisruoka-ala työllistää konsernissa 385 työntekijää. ■

Logistiikkakeskuksessa käsitellään päivittäin 40 000 muovilaatikkoa.

Maukkaampaa leipää entsyymeillä

– Mahdollisuuksia on loputtomasti. Ainoastaan mielikuvitus asettaa rajat, sanoo Novozymesin lehdistöpäällikkö Eva Louise Holm Petersen puhuessaan entsyymeistä ja niiden käytöstä elintarviketeollisuudessa.

Novozymes

Tuskin on aluetta, jolla entsyymejä ei voitaisi käyttää, kertoo Ejner Bech Jensen, Novozymesin tutkimus- ja kehityspäällikkö.

Entsyymejä on kaikkialla – ihmisissä, eläimissä ja kasveissa. Entsyymit ovat eräänlaisia proteiineja, joita on kaikissa eliöissä. Entsyymit ohjaavat ja säätelevät orgaanisia hajoamisprosesseja, kuten ravinnon pilkkoutumista ruoansulatuksessa.

Tanskalainen Novozymes kehittää ja tuottaa entsyymejä, joita voidaan käyttää erilaisissa teollisissa prosesseissa ja kulutushyödykkeiden valmistuksessa. Elintarviketuolelta mainittakoon tuoremehu, leipä ja olut ja muista tuoterhyhmistä esimerkiksi hammastahna ja pesuaineet.

– Entsyymit aiheuttavat luonnossa kemiallisia reaktioita, joiden joukosta me yritämme löytää teollisesti hyödynnettävissä olevia reaktioita tai prosesseja, Novozymesin tutkimus- ja kehityspäällikkö Ejner Bech Jensen sanoo. Myymme tuotteitamme lähes kaikille teollisuusaloille. On vaikea kuvitella alaa, jolla entsyymejä ei voisi käyttää.

Novozymesin asiakkaita kaikkialla maailmassa ovat elintarviketeollisuuden lisäksi myös paperi- ja selluteollisuus sekä tekstiili- ja rehuteollisuus. Lääketeollisuus on

vahva kasvualue. Entsyymien lisäksi yhtiö tuottaa myös viemäreiden puhdistamiseen käytettäviä mikro-organismeja.

– **Tuotteemme ovat** ympäristöystävällisiä. Perinteiset haitalliset kemikaalit voidaan korvata entsyymeillä vaikkapa tekstiilejä värjättäessä tai valkaistaessa, vesi- ja viemäriputkistoja puhdistettaessa sekä rehussa, jossa entsyymien ansiosta voidaan jossain määrin välttää fosfaattien käyttöä. Entsyymejä sisältävät pesuaineet poistavat tahroja tavallista alhaisemmissa lämpöti-

loissa. Entsyymit ja mikro-organismit ovat luonnollisia aineosia, jotka eivät rasita ympäristöä, Bech Jensen toteaa.

Elintarviketeollisuus edustaa noin neljäsosaa Novozymesin myynnistä ja suunnilleen viidesosaa yhtiön liikevaihdosta.

Millä tavoin entsyymejä käytetään elintarvikkeissa?

– Kun leipää, esimerkiksi paahtoleipää tai hampurilaissämpylöitä, leivotaan teollisesti, on tärkeä saada esiin juuri oikeat ominaisuudet, Bech Jensen kertoo. Haluamme syödä leipää, joka maistuu hyvälle, jossa on sopivan rapea kuori ja joka kuitenkin on sisältä pehmeää.

Leipomoteollisuus käyttää leivissä yleensä erilaisia kemiallisia lisäaineita, joiden avulla prosessia on helpompi ohjata, taikina nousee paremmin ja sitä on helpompi käsitellä. Osa lisäaineista voidaan korvata entsyymeillä. Lisäksi entsyymejä tarvitaan perinteisiä lisäaineita vähemmän, mikä vähentää varastotilojen tarvetta ja alentaa kuljetuskustannuksia.

– Kuluttajien kannalta olennaisinta on, että leipä on maukkaampaa ja laadultaan tasaisempaa. Lisäksi se säilyy kauemmin tuoreena, Bech Jensen jatkaa.

Entsyymejä voidaan myös lisätä nykyistä aiemmassa tuotantovaiheessa, esimer-

kiksi tuoremehua valmistettaessa. Holm Petersen selittää:

– Appelsiinituoremehun valmistuksessa hedelmistä on poistettava kuoret. Jos appelsiinit käsitellään entsyymeillä, kuori irtoaa melkein kuin itsestään. Appelsiineja ei siis tarvitse kuoria käsin, mikä helpottaa hankalaa työvaihetta ja tehostaa koko tuotantoprosessia.

Entsyymit ovat myös omiaan vähentämään tai muuttamaan margariinin valmistuksessa syntyviä epäterveellisiä transrasvahappoja. Juuston, viinin ja oluen valmistajat ovat käyttäneet entsyymejä kautta aikojen – tietämättään. Nykyään esimerkiksi oluenpanossa käytetään tiettyjä entsyymejä, jotta koko valmistusprosessi olisi paremmin ohjattavissa.

Käytättekö geeniteknologiaa?

– Kyllä, mutta emme ihmisten geenejä. Käytämme sellaisten organismien geenejä, jotka tuottavat hyödynnettävissä olevia entsyymejä. Näitä on mm. sienissä ja bakteereissa. Monia, esimerkiksi hammastahnan sisältämiä entsyymejä voidaan tuottaa myös ilman geeniteknologiaa. Koska työskentelemme entsyymien ja mikro-organismien kanssa, meidän on otettava kantaa eettisiin kysymyksiin, kuten siihen, millälaisia geenejä voimme käyttää. Lisäksi

meidän on vastattava siitä, ettei eläviä, geneettisesti muunnettuja ympäristöön vaikuttavia mikro-organismeja pääse tuotantolaitoksistamme luontoon, Holm Petersen sanoo.

Mistä entsyymejä saadaan?

– Niitä on kaikkialla luonnossa. Appelsiinien kuorten irrottamiseen tarvittavaa entsyymiä ei kuitenkaan esiinny appelsiineissa. Entsyymeistä ei tiedetä, mihin niitä voidaan käyttää, ennen kuin ne tutkitaan laboratoriossa. Hyödyllisiä entsyymejä saattaa esiintyä trooppisen metsän äärimmaisissa ilmasto-oloissa, mutta yhtä hyvin niitä voidaan tavata firmamme pysäköintialueelta, Holm Petersen toteaa. ■

POIKKEUKSELLINEN BIOTEKNIKKAYRITYS

Novozymes perustettiin vuonna 2000, kun silloinen Novo Nordisk A/S jaettiin kahtia. Jo 1920-luvulla perustettu Novo Nordisk keskittyy nyt lääkkeiden, lähinnä insuliinin, valmistukseen, kun taas Novozymes on erikoistunut entsyymeihin ja mikro-organismeihin. Bioteknikkayritykseksi Novozymes on pitkän historiansa ja oman tuotantonsa ansiosta poikkeuksellinen – useimmat biotekniikan alan yrityksethän ovat toimineet vasta muutaman vuoden ja harjoittavat pelkästään tutkimusta ja tuotekehitystä.

NIBin myöntämä noin 40 miljoonan Yhdysvaltain dollarin luotto on kohdistettu Novozymesin tutkimus- ja kehitystointaan.

– Olemme hyvin tutkimusorientoitunut yritys – noin 12 prosenttia liikevaihdostamme menee t&k-toimintaan, tutkimuspäällikkö Ejner Bech Jensen sanoo.

Elintarvikealan entsyymien kohdalla Novozymesin kokonaismarkkinaosuus nousee noin 35 prosenttiin. Elintarviketeollisuuden entsyymejä myydään lähinnä USA:ssa ja Euroopassa. Ala kasvaa tällä hetkellä noin 2–3 prosentin vuosivauhtia, ja kehityksen ennustetaan jatkuvan. Pitkällä aikavälillä Novozymesin myynnin uskotaan nousevan noin 10–15 prosenttia. ■

Juustoa, viiniä ja olutta on aina valmistettu entsyymien avulla – siitä kuitenkaan tietämättä, lehdistöpäällikkö Eva Louise Holm Petersen kertoo.

Ruotsalainen elintarvikejätti laajentaa ja panostaa vahvoihin tuotemerkkeihin

Ruotsalainen Cerealia on menestynyt hyvin elintarvikealan kovassa kilpailussa. Yhtiö laajentaa toimintaansa voimakkaasti Pohjois-Euroopassa ja harjoittaa aktiivista hankinta- ja liittoutumisasiäitiikkaa. Yhtiössä panostetaan tietoisesti vahvoihin tuotemerkkeihin ja seurataan, mitkä suuntaukset kiinnostavat kuluttajia.

Aamiaistuotteet elävät renessanssia. Puuro on jälleen muotia, myös nuorten kuluttajien keskuudessa.

Cerealia suunnittelee, valmistaa ja markkinoi viljapohjaisia elintarvikkeita. Asiakkaita ovat niin leipomot ja elintarviketeollisuus kuin tukkukauppiat, suurtaloudet ja vähittäiskauppaakin. Tuotevalikoimaan kuuluvat

jauhot, murot, myslit, pastat ja leivät. Kuluttajille varsinaista Cerealia-yhtiötä tutumpia lienevät tuotemerkit Kungsörnen, Start, Skogaholm, AXA, Hatting, Regal, NordMills ja HavneMøllerne.

Juuriltaan 1930-luvulle asti ulottuva yhtiö on aina ollut maanviljelijöiden omistuksessa. Nykyinen Cerealia-konserni on kasvanut yritysostojen kautta, ja sille on ominaista monipuolinen liiketoiminta kolmella strategisella alalla: myllytoiminta Mills, kuluttajatuotteet Foods ja leipäsektori Bakeries. Päämarkkina-alueena ovat Ruotsi, Tanska ja Norja. Cerealian kotimarkkinat ovat Pohjois-Euroopassa, mutta tuotteita viedään myös muualle maailmaan.

– Erityisesti jauho- ja leipätuotteet ovat vahvuksiamme, ja näissä tuoteryhmissä meillä on johtava asema monilla markkinoilla, rahoitusjohtaja Lennart Sandberg sanoo. Tavoitteenamme on tarjota asiakkaillemme hyviä ja terveellisiä elintarvikkeita ja luotettavia tuotemerkkejä.

Kansainvälistymisen lähtölaukaus ammuttiin jo 1980-luvulla Tanskassa. Yhtiö on jatkanut laajentumista, ja Schulstadin osto keväällä 2003 oli Cerealian historian suurin hankinta, joka entisestään vahvisti yhtiön asemaa pohjoismaisilla markkinoilla.

– Asiakkaamme ovat vuosien varrella muuttuneet pohjoismaisemmiksi. Strategiana oli tulla pohjoismaiseksi toimijaksi, joka täyttää asiakkaan kasvavat palveluun ja oikeisiin tuotteisiin kohdistuvat tarpeet, Sandberg kertoo.

Cerealiasta on tullut tärkeä toimija monissa Itämeren maisa, ja Baltiassa se on hankkinut

muun muassa Latvian suurimman myllyn. Tärkeää on myös yhteistyö Saksan suurimman myllyryhmän VK Mühlenin kanssa, jonka osakas Cerealia on.

– Kartoitamme saksalaisten kanssa Puolan-yhteistyön kehittämismahdollisuuksia.

Uusin hankinta koskee yritysryhmää, joka valmistaa ja myy kasvis- ja luomutuotteita sekä terveys- tuotteita.

– Meillä on jo nykyään vahva asema terveystietoisten kuluttajien keskuudessa. Luomu- ja kasvis- tuotteet ovat kiinnostava ja kasvava markkina-alue, joka on ajan hengessä kiinni. Kasvistuotteisiin panostaminen täydentää myös hyvin valikoimaamme, sanoo yhtiön johto.

Paikallisuus on Cerealialle tärkeää kansainvälisyyttä kuitenkin unohtamatta. Ruokaperinteet ja -ohjeet eroavat toisistaan, ja myös pakkaukset ja myyntitavat on sovitettava paikallisiin markkinoihin. Leipää ja myslä pidetään usein peruselintarvikkeina, mutta myös niitä koskevat perinteet eroavat toisistaan. Ruoka-kulttuurissa on eroja myös maan sisäisesti. Pohjoismaiden kesken ruokakulttuurissa on paljon yhtäläisyyksiä mutta myös eroja. Samalla kansainvälistyminen vahvistuu, ja kuluttajien kiinnostus muiden maiden tuotteita kohtaan kasvaa.

– Esimerkiksi Ukrainassa ja Venäjällä Start-tuotteita pidetään välipaloina ja snack-tuotteina, joita ostetaan pienissä pakkauksissa, kun taas Ruotsissa myslä syödään yleensä aamiaisella jogurtin tai viilin kera. Ruotsissa kaurahiutaaleet keitetään puuroksi, muualla pidetään enemmän keittämättö-

Cerealia rakentaa muun muassa AXAsta, Startista ja Kungsörnenistä vahvoja pohjoismaisia tuotemerkkejä.

CEREALIA

- Jalostaa ja myy viljapohjaisia elintarvikkeita.
- Kansainvälinen elintarvikekonserni, jolla on noin 5 700 työntekijää.
- Toimintaa noin 70 laitoksessa ja myyntitoimistossa, joita on muun muassa Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa, Saksassa, Puolassa, Latviassa, Ukrainassa, Espanjassa, Isossa-Britanniassa, Yhdysvalloissa ja Japanissa.
- Liikevaihto noin 9 miljardia Ruotsin kruunua.
- 53 000 ruotsalaisen maanviljelijän omistaman Svenska Lantmännen-konsernin tytäryhtiö.

NIBin 40 miljoonan euron luotolla Cerealia rahoittaa Schulstad AS:n hankintaa. Schulstad on Tanskan johtava leipomoyhtiö ja yksi Skandinavian suurimpia tuoreen leivän toimittajia.

mistä hiutaleista, kertoo tiedotuspäällikkö Lotta Löwhagen Lundberg.

Nykypäivän kuluttajat ovat kiinnostuneita ympäristöstä, terveydestä ja ravintoasioista ja haluavat elintarvikkeita, jotka ovat hyödyllisiä, turvallisia, hyviä ja yksinkertaisia valmistaa. Ihmiset ovat entistä kiinnostuneempia terveellisistä kevyttuotteista, jotka on valmistettu ilman turhia lisäaineita. Cerealiassa tutkitaan muun muassa viljatuotteiden terveyttä edistäviä ominaisuuksia ja ruokavalion merkitystä kehon terveydelle ja kestävyydelle. Ajankohtaisessa hankkeessa tavoitteena on selvittää, kuinka pitää syödä, jotta pysyy pirteinä koko päivän. Ruokavalion ja suorituskäytyn yhteys on tärkeä myös kaikille, jotka urheilevat. Uppladdningen-hanke on saavuttanut menestystä urheilijoille suunnatulla tiedotuspaketillaan, jossa kerrotaan, miten ruokavalio parantaa suorituskykyä. ■

Miljardiluokan emissioista tuli menestys

NIB rahoittaa antolainauksensa ottamalla lainaa ja laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja maailmanlaajuisilla pääomamarkkinoilla. Yhden vuoden aikana NIB on toteuttanut suurimmat emissionsa kautta aikojen.

Ensimmäinen 1 miljardin Yhdysvaltain dollarin viitelaina laskettiin liikkeeseen joulukuussa 2002, ja toinen, samoin 1 miljardin Yhdysvaltain dollarin viitelaina, laskettiin liikkeeseen huhtikuussa 2003. Joukkovelkakirjalainat rekisteröitiin Yhdysvalloissa Securities and Exchange Commissionissa (SEC).

Miksi NIB halusi toteuttaa kaksi suurta emissiota juuri nyt?

– Siihen on kolme syytä, sanoo NIBin rahoitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja Bo Heide-Ottosen. NIBin vuotuinen rahoitustarve on kasvanut viime vuosina noin 2,5 miljardista eurosta noin 3,5 miljardiin euroon, joten nyt tarjoutui mahdollisuus suurempiin emissioihin. Halusimme myös monipuolistaa sijoittajapohjaamme, eli lisätä muun muassa amerikkalaisten institutionaalisten sijoittajien sekä Lähi-idän sijoittajien kiinnostusta obligatioitamme kohtaan. Lisäksi ajankohta oli otollinen, koska korkean likviditeetin obligatioiden kysyntä oli kasvussa.

Kolmessa ja viidessä vuodessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat otettiin molemmat hyvin vastaan markkinoilla ja ne merkittiinkin parissa vuorokaudessa. Huhtikuisen, vuonna 2008 erääntyvän obligatian kurssi kehittyi suotuisasti suhteessa muihin multilateraalsiin institutioneihin pääomamarkkinoilla ja sen maantieteellinen jakauma oli laaja: Pohjois-Amerikan osuus oli 35 prosenttia, Aasian 28 prosenttia ja Euroopan 22 prosenttia lopun jakautuessa Lähi-idän ja Afrikan kesken.

– Olemme hyvin tyytyväisiä emissioi-

hin, sillä ne herättivät kiinnostusta myös sellaisten sijoittajien keskuudessa, jotka eivät aiemmin olleet sijoittaneet NIBin joukkovelkakirjalainoihin, sanoo NIBin varainhankintajohtaja Kari Kukka.

– Olemme laskeneet liikkeeseen vain kaksi viitelainaa, joten etunamme on nk. rarity value. Sijoittajat olivat erityisen kiinnostuneita arvopapereistamme myös siksi, että toteutamme maailmanlaajuisia viitelainoja niin harvoin, Kukka selittää.

Kahdesta menestyksekkäästä suuremmisistä huolimatta NIB hoitaa suurimman osan varainhankinnastaan erilaisten MTN-ohjelmien (*medium-term note*) kautta. Vuotuinen varainhankintatarpeemme on runsaat 3 miljardia euroa, joten tilaa useammalle suurelle emissiolle ei ole. NIBin tekemät MTN-emissiot vaihtelevat arvoltaan noin 10 ja 150 miljoonan euron välillä.

– Osa sijoittajista sijoittaa vain maailmanlaajuisiin emissioihin, kun taas toisia kiinnostavat pienemmät ja ohjelman puitteissa dokumentoidut emissiot, Kukka toteaa.

NIBin varainhankinnan tavoitteena on taata, että sen maksuvalmius riittää jatkuvasti pankin antolainauttoiminnan ylläpitämiseen sekä aiemmin otettujen luottojen takaisinmaksuun. Rahoitustoiminnallaan NIB pyrkii varmistamaan, että se pystyy vastaamaan antolainaus-asiakkaidensa kysyntään. Asiakkaiden toiveet ja tarpeet vaihtelevat luottojen valuutan, laina-ajan ja korkomuodon osalta.

Kesällä 2003 NIB laski liikkeeseen 5 miljoonan Latvian latin eli noin 7,7 miljoonan euron nelivuotisen joukkovelkakirjalainan, joka listattiin Riian pörssissä. Samaan aikaan NIB myönsi latimääräisen

»Halusimme monipuolistaa sijoittajapohjaamme.«

luoton Latviassa toimivalle yritykselle, joka halusi sovittaa yhteen Latvian lateina saamansa tulot samassa valuutassa maksettaviin rahoituskustannuksiin.

– Tällaisten valuuttakurssivaihteluilta suojaavien lainojen kysyntä on nähdäksemme kasvamassa. Meille tämä tietää selvää haastetta, koska kyse on usein kehittyvistä pääomamarkkinoista, Heide-Ottosen kertoo.

Heide-Ottosenin mukaan markkinoilla selvästi näkyvä trendi on pääomamarkkinoiden jatkunut vapautuminen esimerkiksi Baltian maissa ja monessa Aasian maassa. Osa näistä on tähän asti ollut aika sulkeutuneita eivätkä yhtä kehittyneitä kuin perinteiset pääomamarkkinat.

Muutaman levottoman vuoden jälkeen pääomamarkkinoilla on nyt havaittavissa

sijoittajien lisääntynyt tarve hajauttaa salkkujaan, Heide-Ottosen toteaa. Sijoittajat tavoittelevat tervettä hajautusta erilaisten markkina- ja luottoriskien kesken.

– NIB yrittää sopeuttaa emissionsa sijoittajien muuttuviin tarpeisiin. Me olemme ja haluamme jatkossakin olla tunnettuja innovatiivisena ja joustavana pankkina, joka reagoi nopeasti markkinoiden muuttuviin vaatimuksiin. Samalla haluamme tietenkin hankkia varamme pääomamarkkinoilta meitä tyydyttävään hintaan, missä olemmekin mielestäni onnistuneet. Meille on tärkeää, että joukkovelkakirjalainojamme ostetaan hintoihin, jotka ovat verrattavissa muiden AAA-luottokelpoisuusluokkaan kuuluvien kansainvälisten rahoituslaitosten hintoihin, Heide-Ottosen sanoo.

Vuoden 2003 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana NIB on toteuttanut yhteensä 74 transaktiota 11 eri valuutassa. Koko vuonna 2002 toteutettiin 83 transaktiota 12 eri valuutassa. NIBin luottokanta 31. elokuuta 2003 oli 14 236 miljoonaa euroa. Vastaava luku vuoden 2002 lopussa oli 13 150 miljoonaa euroa.

Aloitettuaan toimintansa vuonna 1976 NIB on toteuttanut yli 800 transaktiota 33 eri valuutassa pääomamarkkinoilla eri puolilla maailmaa. Johtavat luokituslaitokset Standard & Poor's ja Moody's ovat myöntäneet NIBille parhaan mahdollisen luottokelpoisuusluokituksen, AAA/Aaa, siitä lähtien, kun pankin luottokelpoisuus arvioitiin ensimmäisen kerran vuonna 1982. ■

Mattias Unsikylä

NIBin varainhankintatiimi on tyytyväinen emissioihin, jotka ovat saaneet hyvän vastaanoton markkinoilla. Vasemmalta: varainhankkija Jens Hellerup, varainhankintajohtaja Kari Kukka sekä rahoitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja Bo Heide-Ottosen.

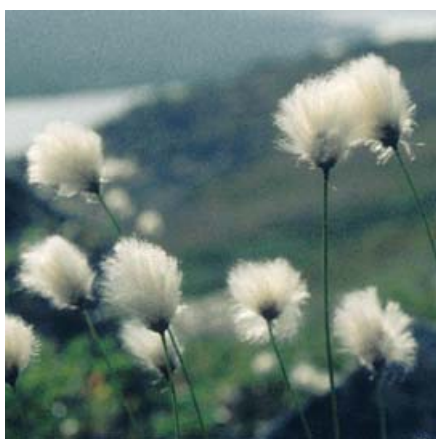

KARUN TUNTURILUONNON KAUNOTTARET

Tämän aukeaman kuvat on ottanut suomalainen rajavartija Kari Autto. Hän on usean vuosikymmenen ajan vaeltanut Suomen, Norjan ja Ruotsin rajaseuduilla ja valokuvannut tunturikukkia, jotka ankarista kasvuoloista huolimatta kasvavat kauniiksi.

– Nämä kaunottaret ovat aina olleet lähellä sydäntäni. On kerrassaan uskomatonta, että ne pystyvät kasvamaan näin karussa ympäristössä, valokuvaaja toteaa.

JULKISEN JA YKSITYISEN SEKTORIN KUMPPANUUS NORJASSA

Uusi tie valmistuu ennätysajassa

Linda Hintze

Tietyömaalla tulee työskentelemään jopa 400 henkilöä samanaikaisesti, kertovat työmaalla vierailevat Orkdalsvegin tiedottaja Ann Judith Tinmannsvik ja johtaja Ketil Sand.

Norjassa kokeillaan ensimmäistä kertaa uutta rahoitustapaa tienrakentamisessa. Kustannukset laskevat ja rakennusaika lyhenee.

Uutta rahoitusmuotoa kutsutaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteishankkeeksi, englanniksi *public private partnership* (PPP), jolloin julkinen sektori tekee hankesopimuksen yksityisen projektirytyksen kanssa. Tässä tapauksessa kyse on Keski-Norjassa sijaitsevan 22 km pitkän tieosuuden rahoittamisesta, rakentamisesta, hoitamisesta ja ylläpidosta.

Tiehanketta varten on perustettu projektiyhtiö Orkdalsvegen AS, jonka omistavat Laing Roads Ltd ja Skanska BOT AB. Laing on iso tekijä julkisen ja yksityisen

sektorin PPP-yhteistyön saralla Isossa-Britanniassa ja mukana tässä hankkeessa investoijana ja neuvonantajana. Skanska rakentaa tien sekä vastaa tien hoidosta ja ylläpidosta sen valmistuttua. Skanska BOT osallistuu hankkeeseen investoijana kartuttaakseen samalla tietojaan ja kokemuksiaan PPP-hankkeista. Norjassa toteutetaan lähiaikoina kaksi muuta tienrakennushanketta PPP-mallin avulla.

Päivittäistä tienrakennustyötä Orkdalsvegin AS:n puolesta johtava Ketil Sand sanoo, että vastuun luovuttaminen koko hankkeen toteutuksesta yksityiselle toimittajalle säästää sekä aikaa että rahaa.

– Skanska vastaa siitä, että tie valmistuu sovittun aikataulun ja kustannusarvion

puutteissa, ja saa vapaat kädet toteuttaa omia ratkaisujaan. Tällaisessa suurhankkeessa resurssien käyttöä voidaan tehostaa, ja koko hankkeesta tulee kustannustehokkaampi, Sand sanoo.

Tienrakennustyöt aloitettiin huhtikuussa 2003 ja tien odotetaan valmistuvan 2,5 vuodessa. Sandin mukaan tien rakentaminen perinteisin menetelmin pelkän julkisen sektorin turvin kestäisi kaksi kertaa kauemmin. Julkinen tiehanke olisi riippuvainen Norjan suurkäräjien vuotuisista määrärahoista, jolloin rakennustyöt etenisivät vain sitä mukaa kuin hankkeelle myönnetään rahoitusta.

– Nyt työskentelemme samanaikaisesti

Tietyöt kestävät arviolta 2,5 vuotta.

UUSI TIE

- Osa E 39 -tietä.
- Øysandin ja Thamshavnin välinen tieosuus (22 km).
- Seitsemän tunnelia, joista pisin on 3,3 km pitkä. Noin puolet tiestä kulkee tunneleissa.
- Neljä siltaa.
- Nykyistä 2,4 km lyhyempi matka ja noin 6 minuuttia lyhyempi ajoaika.

15–20 eri paikassa noin 250 työntekijän voimin. Tiehankkeen myöhemmässä vaiheessa työllistämme jopa 400 henkilöä, Sand kertoo.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat yli 1,5 miljardia Norjan kruunua eli noin 180 miljoonaa euroa. Rakennusvaiheessa projektiyhtiön omistajat rahoittavat hanketta omalla pääomalla sekä lyhytaikaisilla lainoilla. Jo nykyisellä tiellä julkisesti omistettu yhtiö kantaa tietullia autoilijoilta. Tätä käytäntöä arvioidaan jatkettavan noin 15 vuotta uudella tiellä. Kun uusi tie on valmis ja otettu käyttöön, valtio maksaa projektiyhtiölle sovitun summan tien käytöstä säännöllisin väliajoin.

– Emme siis ole riippuvaisia tien liikennemäärästä, Sand toteaa.

NIB ja Orkdalsvegen AS ovat sopineet pitkäaikaisesta lainasta osana tiehankkeen pitkäaikaista rahoitusta.

– **NIBin laina** maksetaan asiakkaalle, kun tie otetaan käyttöön. Osa rakennusaikaisesta rahoituksesta muuttuu täten NIBin myöntämäksi pitkäaikaiseksi rahoitukseksi, kertoo NIBin Norjan apulaisaluepäällikkö Eirik Brekke. Lainasumma on 300 miljoonaa Norjan kruunua eli noin 40 miljoonaa euroa, ja takaisinmaksuaika on noin 25 vuotta.

Vastuu tiestä ja sen ylläpidosta siirtyy 25 vuoden kuluttua Norjan tielaitokselle. Siihen asti Orkdalsvegen AS vastaa siitä, että tie on käyttökunnossa, turvallinen ja mukava ajaa.

– Meidän tehtävänä on todistaa PPP:n toimivuus. Vielä on liian aikaista tehdä minkäänlaisia johtopäätöksiä, mutta toivomme, että hankkeesta tulee menestys niin ajankäytön, toteutuksen kuin kustannustenkin kannalta, Sand sanoo. ■

Jätevedenpuhdistamo valmiiksi yhteisvoimin

Pietarin kaupungin lounaisen jätevedenpuhdistamon rakentaminen on täydessä vauhdissa. Osapuolten väliset taloudelliset neuvottelut on saatu loppuun, ja rakennustyöt on aloitettu. Hanke etenee suunnitelmien mukaisesti, ja tavoitteena on, että puhdistamo otetaan käyttöön vuonna 2005.

Ennen vuotta 1979 Pietarissa ei puhdistettu jätevettä lainkaan, ja kaikki jätevesi laski suoraan vesistöihin. Nykyinen tilanne näyttää paljon valoisammalta. Jätevedenpuhdistamoja on jo käytössä muun muassa kaupungin keski- ja pohjoisosissa. Lounainen puhdistamo on tärkeä täydennys,

koska kaupungin nykyinen puhdistuskapasiteetti ei ole riittävä. Tällä hetkellä lähes miljoonan asukkaan jätevedet laskevat puhdistamatta Suomenlahteen ja vaikuttavat koko Itämeren veden laatuun. Valmistuttuaan jätevedenpuhdistamo pystyy käsittelemään 330 000 kuutiometriä jäte-

vettä vuorokaudessa, mikä nostaa jäteveden puhdistusasteen 75 prosentista 87 prosenttiin. Puhdistamon pinta-ala on 50 hehtaaria, ja työmaalla työskentelee enimmillään jopa 500 henkilöä.

Hankkeen käynnistyminen on ollut erittäin tärkeää. Lounainen puhdistamo liittyy yli 700 000 asukkaan jätevedet puhdistusjärjestelmään. Investointi vähentää huomattavasti Suomenlahteen ja Itämereen virtaavan käsittelemättömän ja saastuneen jäteveden aiheuttamaa kuormitusta. Varsinkin happea kuluttavien aineiden (BOD5), sekä typen ja fosforin väheneminen tulee olemaan merkittävää kun uusi puhdistamo otetaan käyttöön ja puhdistus tulee tällöin täyttämään HELCOMin ja EU:n asettamat tehokkuusvaatimukset.

Pietarin lounaisen jätevedenpuhdistamon rakennustyöt aloitettiin 1980-luvulla Neuvostoliiton aikana, mutta työt keskeytettiin rahoituksen puutteen vuoksi 1990-luvulla. Valmiina oli silloin noin viidennes puhdistamon betonirakenteista. Suuri osa näistä vanhoista rakenteista ja altaista voidaan nyt rakentaa valmiiksi ja ottaa käyttöön. Puhdistamon lisäksi hankkeeseen kuuluvat myös lietteenpolttolaitos ja liitäntä kaupungin viemärijärjestelmään.

NIB on vuodesta 2000 alkaen ollut vastuussa rahoitusrakenteesta. Hanke toteutetaan yhteiseurooppalaisin voimin PPP-mallin (*public private partnership*) pohjalta, pohjoismaisten urakoitsijoiden, kansainvä-

Rakennustyöt aloitettiin jälleen maaliskuussa 2003 ja etenevät suunnitelmien mukaisesti. Puhdistamo valmistuu vuonna 2005.

listen rahoituslaitosten, lahjoittajien ja paikallisten viranomaisten välisenä yhteistyönä. Rahoitusmalli on räätälöity venäläisiin olosuhteisiin.

PPP-malli tarkoittaa käytännössä sitä, että projektiyhtiö Nordvod, jonka omistavat rakennusyhtiöt YIT, Skanska ja NCC, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO sekä Pietarin vesilaitos Vodokanal, vastaa hankkeen toteuttamisesta yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa. SWTP Construction Oy vastaa jätevedenpuhdistamon varsinaisesta rakentamisesta urakkasopimuksella.

Valmiin puhdistamon toiminnasta vastaa erillinen yhtiö, jolla on samat omistajat kuin Nordvodilla. Näin varmistetaan puhdistamon tehokas toiminta. Yhtiö vastaa puhdistamon toiminnasta 12 vuotta, eli kunnes lainat on maksettu takaisin.

Hanke on osa Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuuden (NDEP) investointiohjelmaa. Hankkeen kustannukset tullaan kattamaan omalla pääomalla, lainoilla, avustuksilla ja paikallisella rahoituk-

sella. Rahoitusjärjestelyssä on mukana joukko kansainvälisiä rahoituslaitoksia. NIB osallistuu 45 miljoonan euron pitkäaikaisella luotolla. Tämän lisäksi hanketta rahoitetaan myös Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin, Finnfundin ja Swedfundin myöntämin luotoin, NEFCOn sijoittamalla osakepääomalla ja pääomalainoilla, pohjoismaisella kahdensivolisellä tuella lähinnä Suomesta ja Ruotsista (SIDA) sekä EU:n TACIS-ohjelman ja NDEP-rahaston avulla. Pietarin kaupungin ja Vodokanalin taloudellinen panostus hankkeeseen on myös merkittävä. Myös Euroopan investointipankin odotetaan osallistuvan rahoitukseen.

Venäjän federaatio ja Pietarin kaupunki ovat ilmaisseet voimakasta poliittista tukea hankkeelle, ja myös kansainvälisesti hanketta on tuettu merkittävästi. Hanke on hyvä esimerkki siitä, kuinka pohjoismaisia ja kansainvälisiä taloudellisia resursseja yhdistämällä voidaan yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa luoda edellytyksiä Itämeren ympäristön parantamiseksi. ■

PALKITTU RAHOITUSRAKENNE

Pietarin lounaisen jätevedenpuhdistamohankkeen rahoitusratkaisulle on myönnetty Municipal Investment Award for Environmental Development -palkinto. NIB on toiminut rahoituksen pääjärjestäjänä.

– Tämä on suuri julkisen ja yksityisen välinen yhteistyöhanke, joka voi toimia mallina muille vastaaville projekteille, sanoo NIBissä hankkeesta vastaava johtaja Oddvar Sten Rønsen.

Hanke on Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuuden investointiohjelman pisimmälle ehtinyt projekti. Hankkeen rakenteen ainutlaatuisuutta korostetaan palkinnon perusteluissa.

Palkinnon myöntää Euromoney Institutional Investorin julkaisema Project Finance Magazine. Lehti on maailman johtava projektirahoittamista käsittelevä aikakauslehti. ■

Jamima Löfgren

NIBin hallitus vieraili lounaisessa jätevedenpuhdistamossa kesäkuussa Pietarissa järjestetyn kokouksen yhteydessä.

Enemmän kuin pelkkä voimalaitos

Lounais-Islandissa sijaitseva Hitaveita Suðurnesjan voimalaitos perustettiin 1974 hyödyntämään alueen geotermistä energiaa ja tuottamaan kaukolämpöä lähiseudun kunnille. Nykyään geotermistä energiaa ei käytetä vain lämmitykseen, vaan se on myös paikallisen elinkeinoelämän tärkeä käyttövoima.

Hitaveita Suðurnesjan erottaa muista Islannin geotermisistä voimalaitoksista se, ettei geotermistä vettä voida käyttää suoraan lämmitykseen. Vesi sisältää nimittäin paljon mineraaleja, jotka kerrostuvat nopeasti putkistoon ja laitteistoihin tehden niistä käyttökelvottomia. Erilaisia menetelmiä on kehitetty, joilla geotermisen veden pidetään kiehuvana, jolloin energianlähteenä voidaan käyttää höyryä. Näin voimalaitos voi toimittaa viidelle lähikunnalle kaukolämmön lisäksi myös sähköä, kuumaa vettä ja käyttövettä.

– Tulomme tulevat kahdeksasta eri yksiköstä, jotka muodostavat voimavarakeskuksen. Yhteisenä nimittäjänä toimii geotermisen energia. Tämä uusiutuva luonnonvara tukee kestävästä kehityksestä pyrkimyksiämme, sanoo Hitaveita Suðurnesjan varatoimitusjohtaja Albert Albertsson.

Yksi tulonlähteistä on Blue Lagoon -kylpylä, luonnonallas täynnä geotermistä vettä. Sinisen, höyryävän veden kutsuva näky on vuosien varrella houkuttellut kylpylään yhä enemmän vierailijoita. Ensimmäinen kylpylä rakennettiin 1986, ja sen jälkeen sitä on määrätietoisesti kehitetty kiehtovammaksi ja turvallisemmaksi. Nykyään vierailla voidaan esitellä uusi, nykyaikainen kylpylä, jonka mukavuuksiin kuuluvat esimerkiksi sauna ja ravintola. Alue on Islannin suurin turistinähtävyys, jossa vierailee vuosittain yli 300 000 kävijää.

Sininen vesi ei ole vain lämmintä ja miellyttävää. Mineraalien, etupäässä piin ja suolan, ja levien yhdistelmä on ainutlaatuinen, ja sillä on muun muassa todettu

Blue Lagoon on Islannin suurin turistinähtävyys, jossa vierailee vuosittain yli 300 000 kävijää. Vanha kansa uskoo, että ihminen nuorentuu päivän verran joka uimakerralla.

olevan myönteinen vaikutus elimistön vastustuskyvylle. Vanha kansa uskoo, että ihminen nuorentuu päivän aina kastautuessaan laguuniin. Veden hoitavat ominaisuudet ovat lievittäneet erityisesti psoriasipotilaiden oireita. Voimalaitoksen henkilökunta tutkii jatkuvasti veden ainesosia ja niiden vaikutusta ihmiseen.

– Äskettäin olemme tuoneet markkinoille omia kosmetiikkatuotteitamme sekä hoitavia ihonhoitotuotteita, Albertsson kertoo. Kaikissa tuotteissa käytetään Blue Lagoonin veden ainutlaatuisia ainesosia.

Energiaa tuottavien yksiköiden ja Blue Lagoonin lisäksi Hitaveita Suðurnesja panostaa geotermisen energian tutkimuk-

seen ja kehitykseen. Tämä uusiutuva luonnonvara on kiinnostava energiamuoto niin taloudellisesta kuin ekologisestakin näkökulmasta, ja sen kysyntä näyttää kasvavan.

– Odotamme yhtiömme kasvavan edelleen, koska Islandissa tehdään lähivuosina suuria energiainvestointeja, Albertsson sanoo. On positiivista, että geotermistä energiaa tullaan käyttämään entistä enemmän myös teollisuudessa, hän jatkaa.

Hitaveita Suðurnesjan voimalaitos on Islandissa ainoa laatuaan ja tuottaa kolmanneksi eniten energiaa. NIB on yhtiön suurin luotonantaja. ■

Ragnar Th. Sigurðsson

Ympäristömyrkyt kuriin Venäjällä

Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiö NEFCO osallistuu ensimmäisen pcb-ympäristömyrkyjen hävittämiseen erikoistuneen laitoksen rahoittamiseen Luoteis-Venäjällä. Pietarin lähelle rakennettavan laitoksen on määrä valmistua vuonna 2005. Hankkeen toteuttajaksi on valittu venäläinen EnergoChemtech-yhtymä yhteistyössä tanskalaisen COWI-konsulttiyrityksen kanssa.

– Laitoksessa on tarkoitus hävittää vuosittain noin 250 tonnia vanhoista muunta-

jista peräisin olevaa pcb:tä. Käsittelyn aluksi pcb poistetaan muuntajista, jotka tämän jälkeen puhdistetaan kierrätyskel-poiseen kuntoon. Lopuksi hävitetään itse pcb-öljy, kertoo NEFCOn venäläisistä hankkeista vastaava Magnus Rystedt.

Tämä on ensimmäinen virstanpylväs vuonna 2001 aloitetussa NEFCOn ja monikansallisen pcb-ohjelman yhteistyö-hankkeessa, joka on osa Arktisen neuvoston toimintasuunnitelmaa alueen ympäristön suojelemiseksi.

Venäjä allekirjoitti vuonna 2002 Tukholman yleissopimuksen, joka rajoittaa hitaasti hajoavien orgaanisten ympäristömyrkyjen (mm. pcb:n) tuotantoa ja käyttöä. Venäjällä ei enää valmisteta pcb:tä, ja sen käyttöä vähennetään asteittain.

NEFCO ja EnergoChemtech allekirjoittivat heinäkuussa 2003 Suomen Pietarin-konsulaatissa sopimuksen laitoksen perustamisesta. NEFCOn puolesta sopimuksen allekirjoitti Norjan ympäristöministeri Børge Brende. ■

COWI

Venäläistä muuntajaa lastataan jatkokäsittelyä varten.

MITÄ ON PCB?

Lyhenteellä pcb tarkoitetaan polykloorattuja bifenyyliä. Pcb on yhteisnimitys eräille vaikeasti hajoaville orgaanisille yhdisteille, joita löydettiin ympäristöstä 1960-luvun puolivälissä. Pcb:tä on sen eristyskyvyn vuoksi käytetty sähkölaitteissa, kuten muuntajissa ja kondensaattoreissa, sekä saumausmassojen ja muovien pehmentämiseen.

Pcb sisältyy YK:n laatimaan luetteloon kahdestatoista hitaasti hajoavasta orgaanisesta ympäristömyrkyistä, jotka pyritään eliminoimaan mahdollisimman nopeasti. Pcb:tä on kaikkialla luonnossa, josta se keräytyy ravintoketjuun. Pcb varastoituu eläinten ja ihmisten rasvakudoksiin ja se voi vaikuttaa mm. vastustuskykyyn, lisääntymiskykyyn sekä hermostoon.

AJANKOHTAISTA KIINASSA

Luottoja terveydenhoitoon ja ympäristönsuojeluun

Kiinan valtiovarainministeri Xiang Huaicheng vieraili Suomessa vuoden 2003 alussa. Vierailun yhteydessä NIBin pääkonttorissa allekirjoitettiin kaksi lainaohjelmaa, joiden yhteisarvo nousee 90 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin. Lainaohjelmilla rahoitetaan terveyden- ja sairaanhoitoalan sekä ympäristöalan hankkeita. Kiinalla on laajoja suunnitelmia kummankin sektorin kehittämiseksi lähinnä maan köyhemmissä sisäosissa.

Terveyden- ja sairaanhoitoalalla on jo tehty useita investointeja erityisesti uusien laitteiden ja välineiden hankkimiseksi sairaaloihin. Valtion omistama Korla Silon Heat Company Ltd on ensimmäinen yhtiö, jolle on myönnetty osarahoitusta ympäristöinvestointiluotto-ohjelman puitteissa. Yritys uusii lämmönvaihdinvarustuksensa, mikä samalla parantaa lämmönjakelua Korlan kaupungin asukkaille Luoteis-Kiinassa. Hanke vaikuttaa myönteisesti myös alueen ilmanlaatuun.

– Olemme tehneet yhteistyötä Kiinan valtiovarainministeriön kanssa jo 1980-luvun alusta, kertoo NIBin Aasian aluejohtaja Søren Kjær Mortensen. Kiina on NIBin suurin luotonottajamaa pankin kansainvälisessä luotonannossa. ■

NIBin toimitusjohtaja Jón Sigurðsson ja Kiinan kansantasavallan valtiovarainministeri Xiang Huaicheng ministerin Helsingin-vierailun aikana.

Seminaari rahoituksen välittäjille

NIB järjesti syyskuussa 2003 seminaarin rahoitusta välittäville kiinalaispankeille. Seminaarin tarkoituksena oli antaa NIBin yhteistyökumppaneille tietoa pankin antolainauttoiminnan periaatteista ja esitellä NIBin ympäristöpolitiikkaa. Tapahtuma keräsi parisenkymmentä osallistujaa mm. Kiinan valtiovarainministeriöstä, Industrial and Commercial Bank of Chinasta (ICBC) ja China EximBankista. ■

Ympäristöinvestointeja tanskalaisissa teurastamoissa

NIB ja Danish Crown ovat sopineet 30 miljoonan euron pitkäaikaisesta lainasta yrityksen ympäristöinvestointeja varten. Danish Crown on Euroopan suurin ja maailman toiseksi suurin teurastamo. Yritys aikoo sekä parantaa nykyisiä tuotantolaitoksiaan että rakentaa uuden, vuonna 2004 käyttöön otettavan teurastamon. Investointien avulla alennetaan mm. nykyisten teurastamojen sähkön- ja

vedenkulutusta, rakennetaan niihin uusia lihan puhdistamoita ja vähennetään niiden melua. Lisäksi työympäristöä parannetaan uuden teknologian avulla, mikä helpottaa teurastamoissa tehtävää raskasta ruumiillista työtä.

Jyllannissa sijaitsevaan Horsensiin rakennettavassa uudessa teurastamossa vastaavien investointien kohteina ovat sekä ulkoinen ympäristö että työympäristö.

Investoinneilla säästetään myös resursseja ja energiaa. Uuden teurastamon kapasiteetti on 15 000 teurastettua sikaa päivässä eli eniten koko Euroopassa.

Danish Crownin tärkeimmät vientimarkkinat ovat EU-maat, Japani ja USA. Lähes 70 prosenttia yhtiön myyntituloista on peräisin Euroopasta. ■

Infrastrukturi- ja ympäristöhankkeita Baltiassa

VIROSSA UUDISTETAAN SATAMIA

Valtion omistama Tallinna Sadam AS on Viron suurin satamayhtiö, joka on toiminnaltaan myös Itämeren suurimpia. Tallinna Sadam omistaa neljä satamaa Tallinnan seudulla. Yli 70 prosenttia satamien rahtivolyymista on kauttakulkuliikennettä lähinnä Venäjältä. Toinen tärkeä osa satamien toimintaa on matkustaja- ja risteilyliikenne. Tallinna Sadam ja NIB ovat sopineet 40 miljoonan euron luotosta, jolla yhtiö investoi uuteen satamainfrastruktuuriin omistamissaan Muugan ja Paldiskin satamissa.

SOSIAALISTA KEHITYSTÄ TALLINNASSA

NIB rahoittaa Tallinnan vuoden 2003 investointiohjelmalla 20 miljoonan euron luotolla. Ohjelmaan sisältyy sijoituksia sosiaaliseen asuntotuotantoon, koulutus- ja terveydenhoitosektorin kehitykseen, julkisten rakennusten energiankäytön tehostukseen, tieverkostoon ja muihin infrastruktuurihankkeisiin. Luotto on NIBin ensimmäinen balttilaiselle kaupungille tai kunnalle myöntämä suora laina, jolla ei ole valtion takausta.

VIROLAINEN YMPÄRISTÖ-KESKUS NIBIN VÄLITTÄJÄKSI

Viron valtiovarainministeriö on nimittänyt virolaisen KIK-ympäristöinvestointikeskuksen NIBin Viron valtiolle myöntämän puiteluoton välittäjäksi. Puiteluotto on 14 miljoonaa euroa. Sopimuksia on jo tehty noin kymmenestä luotosta, ja monta uutta ympäristöhanketta on valmisteilla. Useimmat hankkeet koskevat kunnallisia vedenpuhdistamoinvestointeja.

NIB on toiminut katalysaattorina pohjoismaisen teknisen osaamisen siirtämisessä KIKille. Ympäristöinvestointikeskuksen tehtävänä on varmistaa, että julkisesti rahoitetut ympäristöhankkeet toteutetaan laadukkaasti ja että Viro voi toteuttaa ympäristöhankkeet EU:n kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti ennen EU:hun liittymistä. KIKillä tulee myös olemaan keskeinen rooli maan tulevien EU-projektien hallinnoinnissa.

Tähän mennessä NIB on rahoittanut 95 kunnallista ympäristöhanketta sekä energiankäytön tehostamishankkeita 170 hallintorakennuksessa Baltiassa.

SATAMAINVESTOINTEJA KLAIPEDASSA

Liettualainen valtionyhtiö Klaipeda State Seaport Authority (KSSA) investoi NIBin luoton avulla muun muassa satamalaiturien laajentamiseen ja Klaipedan satama-alueen ruoppaukseen. Satama on yksi Baltian kolmesta suurimmasta, ja sen vuosittainen rahtivolyymi on 13–19 miljoonaa tonnia. NIB ja KSSA ovat sopineet 4,3 miljoonan euron satamainvestointiluotosta. Luoton takaa Liettuan valtio.

LATVIALAISIA ENERGIAHANKKEITA

NIB on sopinut kahdesta luotosta latvialaisen valtion omistaman SJSC Latve-nergo -energiayhtiön kanssa. Lainat on tarkoitettu laajoihin investointeihin, joilla lisätään yhtiön tehokkuutta ja kilpailukykyä parantamalla muun muassa sähkönjakelun luotettavuutta. Ensimmäisestä, 36,5 miljoonan dollarin luotosta sovittiin toukokuussa 2002, ja elokuussa 2003 sovittiin uudesta 57 miljoonan dollarin lainasta. NIBin myöntämien pitkäaikaisten luottojen määrä on nyt yhteensä 93,5 miljoonaa dollaria, mikä tekee Latve-nergosta yhden NIBin suurimmista balttilaisista luotonantajista. ■

Baltian maat mukaan NIBiin

Lokakuussa Osllossa pidetty Pohjoismaiden neuvoston istunto oli NIBille historiallinen kokous. Pohjoismaiden ja Baltian maiden pääministerit kokoontuivat pohtimaan ajankohtaisia kysymyksiä ja yhteistyötä. Ministerikokouksissa esitettiin muodollinen kutsu Virolle, Latvialle ja Liettualle NIBin täysivaltaisesta jäsenyydestä. Se tekee NIBistä ensimmäisen pohjoismaisen laitoksen, johon Baltian maat on kutsuttu mukaan. Lisää aiheesta toimitusjohtajan katsauksessa sivulla 2. ■

Mikael Riedel (Pohjoismaiden ministerineuvosto / PN 2003)

Uusi laina Elkemille

NIB on tehnyt sopimuksen 40 miljoonan euron pitkäaikaisesta luotosta Norjan suurimpiin teollisuuskonserneihin kuuluvan Elkem ASA:n kanssa. Luotto myönnetään ruotsalaisen alumiiniyhtiö Sapa AB:n osake-enemmistön hankintaa varten. Elkemin päätuotteita ovat alumiini,

energia, piimetalli, ferropii ja hiilituotteet. Yhtiö on viime aikoina siirtynyt entistä selkeämmin massatuotteiden tuottamisesta erikoistuotteisiin.

Hankkimalla Sapan, joka kuuluu Euroopan suurimpiin jalostetun alumiinin tuottajiin, Elkem vahvistaa strategiaansa keskit-

tyä erikoistuotteisiin. Elkemin tärkeimmät asiakkaat toimivat alumiini-, valimo-, kuljetus-, rakennus-, pakkaus-, elektroniikka- ja kemianteollisuudessa.

Hankinta nostaa Elkemin osuuden Sapassa reiluun 70 prosenttiin. Sapa jatkaa pörssiyhtiönä. ■

Kuvat: Matias Unsiöylä

Christian
Duncker

Kenneth
Grönholm

Jens
Hellerup

Jaana
Ijas

Jacob
Klingemann

Antti
Koura

Johan
Ljungberg

Linda
Lundqvist

Guðmundur
Ólason

Jouni
Salokivi

Harriet Wingren-
Hägglom

Magnus
Magnusson

NIMITYKSIÄ

Christian Duncker (FI) on nimitetty budjettipäälliköksi pankin laskentatoimesta ja budjetoinnista vastaavalle osastolle. Hän on aiemmin ollut NIBin palveluksessa, ja palaa nyt pankkiin Nordeasta.

Kenneth Grönholm (FI) on nimitetty apulaisjohtajaksi vastuualueenaan pohjoismaisen osaston luottoyksikkö.

Jens Hellerup (DK) on nimitetty varainhankkijaksi finanssiosastolle. Hän toimi aiemmin salkunhoitajana.

Jaana Ijas (FI) on nimitetty järjestelmä-asiantuntijaksi pankin IT-osastolle. Hänen edellinen työpaikkansa oli suomalainen henkivakuutus konserni Suomi-yhtiö.

Jacob Klingemann (DK) on nimitetty lainakäsittelijäksi kansainvälisen osaston Keski- ja Itä-Euroopan yksikköön, vastuualueinaan Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuuteen liittyvät hankkeet. Hän on viimeksi ollut tanskalaisen DTU Innovation A/S:n palveluksessa Tanskassa.

Antti Koura (FI) on nimitetty vanhemmaksi salkunhoitajaksi pankin finanssiosastolle. Hän siirtyy uuteen tehtäväänsä Euroopan neuvoston kehityspankista ja on aiemmin työskennellyt Suomen Pankissa sekä Inter-American Development Bankissa.

Johan Ljungberg (SE) on nimitetty ympäristöanalytikoksi analyysiosastolle. Hän siirtyy tehtävään ruotsalaisen Skanska Teknik Ab:n palveluksesta.

Linda Lundqvist (SE) on nimitetty juristiksi pankin kansainväliselle osastolle.

Guðmundur Ólason (IS) on nimitetty Islannin aluepäälliköksi pohjoismaiselle osastolle. Hänen edellinen työnantajansa oli Islannin valtiovarainministeriö.

Jouni Salokivi (FI) on nimitetty kehityspäälliköksi IT-osastolle. Hänen edellinen työpaikkansa oli Partek Oyj.

Harriet Wingren-Hägglom (FI) on nimitetty antolainaushallinnon päälliköksi rahoitushallinnon ja -suunnittelun osastolle.

Pohjoismaiden rahoitusryhmä

Magnus Magnusson (SE) on nimitetty NDF:n aluepäälliköksi. Hän on aiemmin työskennellyt mm. Pohjoismaiden ministerineuvostossa Kööpenhaminassa ja siirtyy nyt uuteen tehtäväänsä UNEP/GRID-Arendalin Tukholman konttorista.

NIBin toiminta

Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) rahoittaa investointihankkeita sekä Pohjoismaissa että niiden ulkopuolella. NIB on viiden Pohjoismaan omistama kansainvälinen rahoituslaitos, joka toimii pankkiperiaatteita noudattaen. Omistajat valitsevat edustajat pankin hallitukseen ja valvontakomiteaan.

Pankin toimintaa ohjaa viiden Pohjois-

maan välinen kansainvälinen sopimus, sekä siihen liittyvät säännöt.

NIB tarjoaa asiakkailleen pitkäaikaisia luottoja ja takauksia kilpailukykyisin markkinaehdoin. Varat antolainaukseen NIB hankkii kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. NIBin obligaatioilla on paras mahdollinen luottokelpoisuus, AAA/Aaa, joltavilta luottokelpoisuusluokituslaitoksilta

(Standard & Poor's ja Moody's).

NIBin pääkonttori on Helsingissä ja muut konttorit sijaitsevat Kööpenhaminassa, Oslolla, Reykjavikissa, Tukholmassa ja Singaporessa. Pankin palveluksessa on noin 140 henkilöä kaikista Pohjoismaista. ■

NIB RAHOITTAÄ

NIB rahoittaa yksityisiä ja julkisia pohjoismaista taloudellista yhteistyötä edistäviä hankkeita. Rahoitusta myönnetään mm. investointeihin, jotka turvaavat energiahuoltoa, parantavat infrastruktuuria tai tukevat tutkimusta ja tuotekehitystä. Ympäristöä parantavat investoinnit Pohjoismaissa ja niiden lähialueilla ovat etusijalla.

NIB voi myös myöntää luottoja työllisyyttä edistäviin ulkomaisiin investointeihin Pohjoismaissa.

NIB rahoittaa erilaisia kansainvälisiä hankkeita sekä kehittyvien maiden markkinoilla että OECD:n alueella. Pankki myöntää lainoja hankkeille, jotka tukevat Pohjoismaiden lähialueiden taloudellista kehitystä. Lisäksi se rahoittaa investointeja eri puolella maailmaa, jotka hyödyttävät sekä vastaanottajamaata että Pohjoismaita.

Luotonannon lisäksi NIB myöntää takauksia hankkeille, jotka täyttävät pankin luotonantokriteerit.

Harkitessaan jonkin hankkeen rahoittamista, NIB analysoi kyseisen hankkeen taloudellisen kantokyvyn sekä ympäristövaikutukset. Enenevässä määrin NIB huomioi myös hankkeen sosiaaliset vaikutukset.

POHJOISMAISET LUOTOT

Investointiluotot

NIB myöntää keski- ja pitkäaikaisia investointiluottoja, joiden laina-aika on 5–15 vuotta. Luotto voidaan myöntää eri valuutoissa, kiinteällä tai vaihtuvalla markkinaehtoisella korolla. NIB voi rahoittaa kor-

keintaan puolet hankkeen kokonaiskustannuksista.

NIB rahoittaa hankkeita seuraavilla aloilla:

- tehdasteollisuus, mm. laiteinvestointeja,
- infrastruktuuri, käsittäen energiahuollon, liikenteen, televiestinnän, vesi- ja jätehuollon,
- ympäristönsuojelu, sekä yksityisellä että julkisella sektorilla,
- tutkimus ja kehitys,
- investoinnit, jotka liittyvät ainakin kahden Pohjoismaahan, mukaan lukien mm. pohjoismaiset yritysostot,
- ulkomaiset investoinnit Pohjoismaissa.

Alueelliset luotot

Alueellisia luottoja myönnetään kansallisille aluepoliittisille luottolaitoksille elinkeinoelämän edelleenkehittämiseksi niillä alueilla, jotka ovat etusijalla.

KANSAINVÄLISET LUOTOT

Projekti-investointiluotot (PIL) ovat NIBin kansainvälisen antolainauksen ydin. Luotot ovat pitkäaikaisia, jopa 20 vuoden laina-ajalla, ja niiden avulla toteutetaan hankkeita kehittyvillä markkinoilla Aasiassa, Lähi-idässä, Keski- ja Itä-Euroopassa, Latinalaisessa Amerikassa sekä Afrikassa.

Projekti-investointiluottoja myönnetään yleensä asianomaiselle valtiolle tai julkiselle rahoituslaitokselle. Luottoja myönnetään myös ilman valtion takausta, lähinnä yksityisen sektorin infrastruktuuri-investointeihin. Luottoa voidaan myöntää kattamaan enintään puolet hankkeen koko-

naiskustannuksista. Lainat voidaan käyttää kaikenlaisten hankekustannusten, myös paikalliskustannusten, rahoittamiseen.

Luotot myönnetään markkinaehtoisella korolla ja asiakkaan toivomassa valuutassa. Tähän mennessä projekti-investointiluottoja on myönnetty eri hankkeisiin noin 40 maassa.

Tämän lisäksi NIB myöntää luottoja myös pohjoismaisten yritysten investointeihin – mm. yhteisyrityksiin ja yritysostoihin niin OECD:n alueella kuin Baltian maissa.

POHJOISMAIDEN LÄHIALUEET

Pohjoismaiden lähialueiden julkisen sektorin ja yksityissektorin infrastruktuurihankkeiden rahoitus on NIBissä etusijalla. Lisäksi NIB osallistuu hankkeiden rahoitukseen Baltiassa myöntämällä lainoja sekä balttilaisten että pohjoismaisten yritysten investointeihin Baltian maissa.

Julkiset ja yksityiset ympäristöhankkeet Puolassa, Kaliningradin alueella, Virossa, Latviassa, Liettuassa sekä Luoteis-Venäjällä (Pietari, Leningradin alue, Karjala sekä Barentsin alue) ovat ensisijaisen tärkeitä. Tätä tarkoitusta varten on olemassa ympäristöinvestointiluottoja koskeva erityislainaojelma (MIL). Ympäristöhankkeiden on vähennettävä ympäristön kuormitusta ja näin ollen myös saasteiden kulkeutumista yli rajojen. Ympäristöinvestointiluottoja myönnetään käyvin pankkiehdoin valtioille, viranomaisille, laitoksille ja yrityksille. ■

NIB tärkeä ympäristörahoittaja

Pohjoismaiden Investointipankin (NIB) tulos vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden ajalta oli hyvä euroalueen talouden yleisestä heikosta kehityksestä huolimatta. Toimintakauden tulos kasvoi 3,6 % ja oli 100 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma nousi 17,3 miljardiin euroon ja nettolikiiditeetti kasvoi 3 802 miljoonaan euroon.

Pankin omistajille eli viidelle Pohjoismaalle maksettiin toimintakauden aikana 40,3 miljoonaa euroa osinkoa vuoden 2002 tuloksesta. Toimintakauden aikana myönnettyjen uusien lainojen kokonaissumma oli 910 miljoonaa euroa. Lainakanta vuoden lopussa oli 10 323 miljoonaa euroa.

Varainhankinnan arvo vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden ajalta oli 2 759 miljoonaa euroa. NIB laski kevään aikana liikkeeseen toisen miljardin Yhdysvaltain dollarin määräisen kansainvälisen viitelainansa, laina-ajaltaan viisi vuotta. Sijoittajat ottivat hyvin vastaan obligaatiolainan, joka myytiin maailmanlaajuisesti.

Infrastruktuuri ja teollisuusinvestoinnit olivat pankin tärkeimmät pohjoismaiset lainoituskohteet. Tuotannollinen teollisuus ja elintarviketeollisuus olivat suurimmat toimialat sisältäen useita lainoja ympäristöin-

vestointeihin sekä rajat ylittäviin yritysostoihin. Neljäsosa nostetuista lainoista kohdistui energiantuotantoon, kuten bioenergiainvestointeihin Suomessa, tuulivoimaan Tanskassa, vesivoimaan Norjassa ja jakeluverkon rakentamiseen Tanskassa ja Islannissa. Ympäristöinvestointien osuus Pohjoismaissa on selvästi kasvussa ja on nyt noussut 25 prosenttiin nostetuista lainoista.

Pankin kansainvälisessä luotonannossa merkittävimpiä rahoituskohteita olivat infrastruktuuri-investointeihin kuuluvat kuljetus ja tietoliikenne sekä energia-ala. Luotonanto ympäristö-, terveydenhoito- ja sairaanhoitoaloille kasvoi niinikään. Pankilla on tällä hetkellä lainoja Pohjoismaiden lisäksi 32 eri maassa. Luotonanto rahoitusinstituutioiden kautta muodostaa entistä suuremman osan pankin kansainvälisestä toiminnasta.

Baltian maissa ja Puolassa pankki on lisännyt panostustaan ennen kaikkea energia-alalla ja on siten edistänyt entistä luotettavampaa energiahuoltoa ja energiatehokkuutta tällä alueella. Toimintakauden aikana solmittiin lainasopimus mm. Latvian valtiollisen energiayhtiön kanssa.

Ympäristöinvestointien rahoitus on tärkeä

osa pankin luotonantoa. Toimintakauden aikana pankki myönsi kahdeksan uutta ympäristölainaa, joiden yhteissumma oli 135 miljoonaa euroa. Vuoden aikana nostetuista lainoista yli 18 % oli ympäristölainoja. Ympäristölainojen osuuden kasvu on vuoden aikana jatkunut erityisesti Pohjoismaiden lähialueilla. Pienempien Luoteis-Venäjän ympäristöprojektien rahoittamiseksi pankki on perustanut lainaohjelman yhdessä venäläisen pankin kanssa. Tarkoituksena on myöntää luottoa esimerkiksi vesihuoltoon ja jätevesien puhdistukseen useissa Leningradin alueen kunnissa.

Pankilla on merkittävä rooli Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuudessa (NDEP). Tämän yhteistyön tarkoituksena on koordinoita ja tehostaa rahoitusta pohjoisen ulottuvuuden alueen ympäristöprojekteille, joiden vaikutukset ulottuvat useiden valtioiden alueelle. Ympäristökumppanuuden puitteissa on valmistelun alaisena kahdentoista ympäristöprojektin investointiohjelma, jossa NIB vastaa seitsemän projektin valmistelusta ja koordinoinnista. Näiden lisäksi Kuolan niemimaan ydinjätteprojekteja varten on suunnitteilla 500 miljoonaan euron NDEP-ohjelma.

NIBin antolainauksen ja rahoitustransaktioiden vastapuolten laatu jatkui edelleen vahvana ja vakaana. Pankin hyvän tuloskehityksen odotetaan jatkuvan vuoden loppuun. ■

Tunnusluvut (miljoonaa euroa)

	1-8/2003	1-8/2002	1-12/2002
Korkokate	102	100	150
Tulos	100	97	142
Luotonanto	910	937	1 648
Uudet luottosopimukset	1 029	1 020	1 807
Varainhankinta	2 759	1 679	3 320
Tulos/keskimääräinen oma pääoma (%)	9,5	9,9	9,5
	31.8.2003	31.8.2002	31.12.2002
Lainakanta	10 323	9 929	10 110
Taseen loppusumma	17 303	14 892	15 948
Nettolikiiditeetti	3 802	2 287	2 947
Henkilökunta	147	141	144

Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) parantaa pohjoismaisen elinkeinoelämän edellytyksiä rahoittamalla yhteispohjoismaisia hankkeita. Tärkeänä toiminta-alueena ovat Pohjolan ja sen lähialueiden ympäristöhankkeet. Pankki myöntää luottoja hankkeille, joilla on myönteinen vaikutus Itämeren vedenlaatuun, ja vaikuttaa näin osaltaan meren ja rantojen puhtauteen.

NIB on elokuuhun 2003 mennessä rahoittanut ympäristöhankkeita noin 1,5 miljardin euron edestä.

NIBin omistavat viisi Pohjoismaata, ja sen pääkonttori sijaitsee Helsingissä.

POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKKI

Fabianinkatu 34, PL 249, 00171 Helsinki, puhelin 09 180 01, sähköposti: info@nib.int, www.nib.int